

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2016/2017

Vysokoškolská kvalifikační práce – magisterská diplomová práce

posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: BcA. Et Bc. Anna Franková

Název práce: My Code/World

Slovní hodnocení:

S diplomovou prací Anny Frankové jsem se seznámil dvěma způsoby – tím prvním byla dokumentace VŠKP, kterou jsem standardně obdržel jako oponent, tím druhým byla autorčina prezentace jednotlivých artefaktů a celkového instalačního záměru přímo v prostorách AGD2, kde bude diplomová práce obhajována. Zmiňuji tento jinak celkem nezajímavý fakt kvůli tomu, že se od sebe obě zkušenosti docela výrazně liší. Zatímco text naznačuje, že se jedná o dobře promyšlenou, soudržnou práci, která jako celek ukazuje dílčí výstupy uměleckého výzkumu zaměřeného na pracovní „prostor“ programátorky, při konfrontaci s materiální realitou práce – s tiskem, malbou a různými projekcemi – převládá pocit nesourodosti. Použití projekčních zařízení, jako je meotar nebo diaprojektor, má sice svou logiku v autorčině zájmu o vztah mezi obrazovým a tiskovým bodem, v realitě instalace však na sebe jejich „archaičnost“ poutá příliš mnoho pozornosti. Zapojení starších mediálních technologií do instalace na druhou stranu přispívá k vyznění *Mého kódu/světa* jako překvapivého pohledu na „temnou stranu měsíce“ (v tomto případě tedy spíše monitoru). Běžná uživatelská rozhraní dnes stojí na *imediaci*, tj. na skrývání ontologické reality počítače za stále „lidštějším“ interface. Jejich dokonalá vizualita se ovšem zatím ještě neobejde bez programátorské práce odehrávající se na rozhraních, která nejsou zase tak vzdálená od těch, s nimiž pracovali první uživatelé počítačů – minimálně v tom ohledu, že jim nedomnuje obraz, ale text.

Můj kód/svět bychom jistě měli alespoň z části chápat jako autoportrét – jako práci, v níž je vedle pohybu na rozhraní software/hardware řešena také otázka identity. Vybavuji si, že toto téma vyvstávalo opakovaně již v průběhu autorčina studia v AGD2 (kde se Anna Franková profilovala jako studentka, která má svůj svět stojící *za* či *před* tím, co si běžně představujeme jako náplň činnosti grafické designérky). V tomto ohledu je diplomová práce skutečným vyvrcholením studia – spojuje reflexi vlastní (profesionální) identity se snahou formulovat svébytný, autonomní tvůrčí program, který by nepodléhal nějaké vnější pragmatice.

Můj kód/svět patří k druhu diplomových prací, s nimiž se v poslední době setkáváme docela často. Namísto toho, aby v závěru studia přišla nějaká velká syntéza, velké finální dílo, stává se „diplomka“ spíše poslední příležitostí k tomu zariskovat a pustit se s využitím dosavadních zkušeností do neprobádaného prostoru. V případě Anny Frankové je tímto prostorem instalace jako výstavní formát, v němž je divák zcela otevřeně stažen do pozice toho, kdo dotváří celkový význam díla (ten nespočívá v jednotlivostech, ale v jejich vztahu, dynamizovaném právě přítomností a vlastní zkušeností diváka). Při tvorbě instalace vstupuje do hry mnoho faktorů – v tomto případě cokoli od osvětlení místnosti, volby monitorů a úspěšného provedení velkoformátového tisku po nalezení vyváženého vztahu mnoha různých médií a formátů v jednom celku. Anna Franková v dokumentaci práce i v rámci naší

konzultace celkem věcně předjímá různé eventuality a problémy, které ji čekají, na druhou stranu je zjevné, že k tvorbě výsledné instalace přistupuje spíše jako nadšený amatér. Opět tedy ono již zmiňované riskování...

Diplomantka pracuje s tezí, že k charakteristikám umělecké komunikace patří otevřenost možnosti nedorozumění. To je pravda. Zajímavé je ale jít ještě o krok dál a uvažovat nad tím, na jaké úrovni může k porozumění, případně k nedorozumění dojít. Tématem práce je kód, respektive jazyk. Mohl bych této diplomové práci porozumět, aniž bych jakkoli rozuměl programování, respektive nějakému konkrétnímu programovacímu jazyku? Na jaké rovině by se takové porozumění odehrávalo? Snaží se nás Anna Franková do svého světa vpustit, vyzývá nás k jeho poznání? Nebo z nás pouze dělá svědky vlastního procesu poznávání a porozumění? Pokud by to byla druhá možnost (a já se k ní přikláním), pak tím, co se nabízí poznání, není autorčin svět, ale spíš ona sama.

Otázky a podněty k rozpravě o diplomové práci:

Jaká jsou Vaše očekávání týkající se diváka? Jak byste reagovala na možnou kritiku, že Váš výzkum se týká natolik specifického problému, že dokáže oslovit jen úzkou skupinu „zasvěcených“?

Pokud byste v práci mohla pokračovat, jakým směrem byste se vydala? Jinak řečeno, které z dílčích témat a přístupů, které jste si vyzkoušela pro Vás mají největší potenciál k dalšímu zkoumání a rozvíjení?

Závěrečné hodnocení:

Diplomová práce Anny Frankové se vymyká běžnému očekávání závěrečnému výstupu studia designu. Jedná se o určitou výzkumnou sondu, pozoruhodnou tím, že osciluje mezi polohami velmi osobního, až intimního, a neosobně analytického přístupu. Je to zároveň autoportrét a zpráva o terénním výzkumu. Hodnotit takovou práci není snadné. Z předběžné zkušenosti s instalací je můj dojem takový, že slabinou práce by nakonec mohla být její samotná prezentace, koncentrující snad až příliš mnoho a příliš heterogenních dílčích „experimentů“.

Návrh klasifikace: B (velmi dobře)

Posudek vypracoval: Mgr. Jan Zálešák, Ph.D.

Datum: 5. 5. 2017

Podpis: